

Investigating the Psychometric Properties of the Egocentrism Scale in University Students

Gholamhossein
Maktabi

Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Science and Psychology, Shahid Chamran University, Ahvaz, Iran. E-mail: ghmaktabi@scu.ac.ir

Shima Salehi

PhD Student, Department of Psychology, Faculty of Educational Science and Psychology, Shahid Chamran University, Ahvaz, Iran. E-mail: shimasalehi086@gmail.com

Mojtaba Ahmadi
Farsani *

Corresponding Author, PhD, Department of Psychology, Faculty of Educational Science and Psychology, Shahid Chamran University, Ahvaz, Iran. E-mail: mojtaba.farsani94@gmail.com

Abstract

Evaluating Egocentrism in various aspects of life is crucial for diagnosis and treatment across all age groups. Due to the absence of a standardization tool in Iran to measure this psychological construct, this study was conducted to investigate the psychometric properties of the Persian version of the egocentrism scale in students of Shahid Chamran University of Ahvaz. In order to normalize the egocentrism scale, a translation and reverse translation method was used to prepare the scale. A total of 300 male and female students were selected from the undergraduate student population of Shahid Chamran University of Ahvaz during the academic year 2022-2023. The selection was done using a multi-stage cluster random sampling method. These people completed Tajmir Riahi et al.'s egocentrism scale (2022), Ames et al.'s (2006) narcissistic personality questionnaire, Machiavelli's egocentrism dimension questions of Surman's revised antisocial personality disorder questionnaire (2016), and Davis' empathy questionnaire (1983). Data analysis was done using Cronbach's alpha coefficient, Pearson's correlation coefficient, and exploratory factor analysis using SPSS software version 26. Also, Pearson's correlation coefficients showed that the egocentrism scale has appropriate and acceptable convergent and discriminant validity. Also, the results of exploratory analysis showed that only the extracted factor explains 55.70% of the variance. On the other hand, the results showed that there is no significant difference between male and female students in terms of egocentrism. In general, the findings of the present study showed that the Persian version of the egocentrism scale is a suitable tool for evaluating students' egocentrism.

Keywords: Egocentrism, Psychometric properties, Validity, Reliability

Cite this Article: Maktabi, Gh., Salehi, Sh., & Ahmadi Farsani, M. (2025). Investigating the Psychometric Properties of the Egocentrism Scale in University Students. *Educational Measurement*, 16(62), 159-177. <https://doi.org/10.22054/jem.2025.80318.3547>

© 2016 by Allameh Tabataba'i University Press
Publisher: Allameh Tabataba'i University Press

Introduction

Egocentrism is one of the fundamental concepts in every individual's psychological system. It reflects a unique interaction between the individual and the environment, as well as their relationship with the world in general. The phenomenon of egocentrism was first proposed by Jean Piaget in the field of cognitive development during childhood. Piaget (1969) believed that egocentrism is the main characteristic of children's thinking. Today, psychologists and psychiatrists acknowledge that egocentrism is inherent not only in children but also in other age groups. Egocentrism is a personality trait characterized by focusing on one's own feelings, experiences, and interests while disregarding those of others. It can be defined as the inability to comprehend and acknowledge information from other people's perspectives that contradict one's own. It is an individual experience waiting to be defined. The basis of egocentrism is a person's misunderstanding of the possibility of the existence of other points of view, as well as the belief that the psychological organization of other people is the same as their own. According to Piaget, egocentrism is a natural part of human development. However, if its intensity is excessive and persists for an extended period, it can jeopardize a person's mental health and lead to problems. In line with this statement, according to Chambers and De Drew (2014), egocentrism can lead to misperception, conflict, and misunderstanding in social interactions, affecting a person's social life and creating problems for them in this field. The social relations of an egocentric individual can suffer due to their inability to give importance to others' points of view, empathize with them, and consider issues from their perspective. This issue impacts various aspects of personal and social life, including relationships with peers, marital relationships, work relationships, and so on. Considering the significance of egocentrism as a psychological construct in various aspects of life and its interplay with other psychological constructs, its measurement and assessment are crucial for diagnosis and treatment across all age groups. Considering the significance of egocentrism in personal and social contexts, and the need for a reliable tool to assess its levels in individuals, this study aimed to examine the psychometric properties of the Persian version of the Egocentrism Scale among students at Shahid Chamran University of Ahvaz.

Research Question(s)

Does the Persian version of the egocentrism scale have acceptable psychometric properties among students at Shahid Chamran University of Ahvaz?

Literature Review

Egocentrism was first introduced by Piaget (1969) as a central characteristic of children's thinking, and subsequent studies have shown that this construct persists across different stages of life (Schwartz et al., 2008). Research indicates that heightened and prolonged egocentrism can contribute to significant psychological and social problems, and it has been linked to disorders such as anxiety, depression, narcissistic and antisocial personality disorders, and autism spectrum disorders (Conrad, 1958; Erle et al., 2019; Westen, 1990; Salekin et al., 2003; Begeer et al., 2016). Despite its importance, the measurement of egocentrism has faced major challenges. Many studies have relied on instruments designed to assess narcissism, although egocentrism represents only one distortion of narcissism and cannot be accurately captured through such measures (Westen, 1990). Thus, the lack of a dedicated, validated, and culturally adapted tool for assessing egocentrism—particularly in Iran—remains a critical gap in psychological research, highlighting the need for reliable instruments in both clinical and research contexts.

Methodology

Pearson's correlation coefficients showed that the egocentrism scale has appropriate and acceptable convergent and discriminant validity. Also, the results of exploratory analysis showed that only the extracted factor explains 55.70% of the variance. On the other hand, the results showed that there is no significant difference between male and female students in terms of egocentrism.

Results

Pearson's correlation coefficients showed that the egocentrism scale has appropriate and acceptable convergent and discriminant validity. Also, the results of exploratory analysis showed that only the extracted factor explains 55.70% of the variance. On the other hand, the results showed that there is no significant difference between male and female students in terms of egocentrism.

Discussion

The present study aimed to standardize and determine the psychometric properties of the Persian version of the egocentrism scale among the students of Shahid Chamran University of Ahvaz. In general, the findings of the present study indicate that the Persian version of the egocentrism scale is a suitable tool for assessing students' egocentrism. Cronbach's alpha was used to assess the internal correlation of the egocentrism scale questions. The obtained Cronbach's alpha coefficient for the scale was 0.884, indicating acceptable internal consistency of this instrument. These findings align with the only research conducted in this field that reported the reliability of this tool as appropriate and acceptable (Tajmir Riahi et al., 2020). As mentioned, because the egocentrism scale only includes 8 items, the dichotomization method was not used to measure reliability.

Conclusion

In general, the present study demonstrated that the Persian version of the egocentrism scale has good validity and reliability for measuring this construct. Therefore, it can be used in research studies on egocentrism among Iranian students.

Acknowledgments

We are sincerely grateful to all those who assisted us in carrying out this research.

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس خودمحوری در دانشجویان

غلامحسین مکتبی

ghmaktabi@scu.ac.ir

شیما صالحی

shimasalehi086@gmail.com

مجتبی احمدی فارسانی *

mojtaba.farsani94@gmail.com

چکیده

ارزیابی خودمحوری در جنبه‌های مختلف زندگی، در مسئله تشخیص و درمان در تمامی دوره‌های سنی اهمیت دارد. با توجه به نبود ابزار مجزا در ایران جهت سنجش این سازه روان‌شناختی، پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس خودمحوری در دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز صورت گرفت. بدین منظور مقیاس خودمحوری به روش ترجمه و ترجمه معکوس آماده‌سازی شد و از بین کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ تعداد ۳۰۰ دانشجوی دختر و پسر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. این افراد مقیاس خودمحوری تاجمیر ریاحی و همکاران (۲۰۲۲)، پرسشنامه شخصیت خودشیفته‌آمیز و همکاران (۲۰۰۶)، سؤالات بعد خودمحوری ماکیاولی پرسشنامه تجدیدنظر شده اختلالات شخصیت ضداجتماعی سورمن (۲۰۱۶) و پرسشنامه همدلی داویس (۱۹۸۳) را تکمیل کردند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از نسخه ۲۶ نرم‌افزار SPSS انجام شد. آلفای کرونباخ برای مقیاس خودمحوری ۰/۸۸۴ به دست آمد. همچنین ضرایب همبستگی پیرسون نشان دادند که مقیاس خودمحوری از روایی همگرا و واگرای مناسب و قابل‌قبولی برخوردار است. همچنین نتایج تحلیل اکتشافی نشان داد که تنها عامل استخراج شده در مجموع ۵۵/۷۰ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. از طرف دیگر نتایج نشان داد که بین دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان خودمحوری تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. به‌طور کلی یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که نسخه فارسی مقیاس خودمحوری ابزاری مناسب برای ارزیابی خودمحوری دانشجویان است.

کلیدواژه‌ها: خودمحوری، ویژگی‌های روان‌سنجی، روایی، پایایی

استناد به این مقاله: مکتبی، غلامحسین، صالحی، شیما، و احمدی فارسانی، مجتبی. (۱۴۰۴). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس خودمحوری در دانشجویان. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۱۶(۶۲)، ۱۷۷-۱۵۹.
<https://doi.org/10.22054/jem.2025.80318.3547>

© ۲۰۱۶ دانشگاه علامه طباطبائی

ناشر: دانشگاه علامه طباطبائی

مقدمه

خودمحوری^۱ یکی از مفاهیم اساسی در نظام روان‌شناختی هر فردی است و منعکس‌کننده تعامل خاصی از فرد و محیط و همچنین ارتباط او با جهان به‌طور کلی است که با تمرکز فرد بر تصویر «من» در این جهان مشخص می‌شود. پدیده خودمحوری برای اولین بار توسط Piaget (1969) در زمینه رشد شناختی در دوران کودکی مطرح شد. Piaget (1969) معتقد است که خودمحوری ویژگی اصلی تفکر کودکان است (Kesselring & Müller, 2011). امروزه روان‌شناسان و روان‌پزشکان اذعان دارند که خودمحوری نه تنها برای کودکان، بلکه در دوره‌های سنی دیگر نیز ذاتاً وجود دارد (Schwartz et al., 2008). خودمحوری یک ویژگی شخصیتی است که با تمرکز بر احساسات، تجربیات و علایق فردی خود و نادیده گرفتن این موارد در دیگران مشخص می‌شود (Tardif & Valls, 2018) و می‌تواند به‌عنوان ناتوانی در درک و در نظر گرفتن اطلاعات از دید افراد دیگر که در تضاد با تجربه فردی است، تعریف شود. اساس خودمحوری درک نادرست فرد از امکان وجود دیدگاه‌های دیگر و همچنین اطمینان از این است که سازمان روانی افراد دیگر با خود او یکسان است (Scott & Saginak, 2016).

اگرچه خودمحوری از نظر پیاژه در دوره‌ای از رشد طبیعی انسان رخ می‌دهد اما در صورتی که شدت آن بیش از اندازه باشد و برای مدت زیادی پابرجا بماند، می‌تواند سلامت روان فرد را به خطر انداخته و مشکلاتی را برای وی ایجاد کند. همسو با این گفته به عقیده Chambers and De Dreu (2014) خودمحوری می‌تواند منجر به ادراک نادرست، تعارض و سوء تفاهم در تعاملات اجتماعی شود و زندگی اجتماعی فرد را تحت تأثیر قرار دهد و مشکلاتی را در این زمینه برای وی ایجاد کند. روابط اجتماعی فرد خودمحور به دلیل ناتوانی وی در اهمیت دادن به دیدگاه دیگران، همدلی با آن‌ها و نگرستن به قضایا از دیدگاه آن‌ها می‌تواند دچار نقصان شود و این موضوع جنبه‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی اعم از روابط با همسالان، روابط زناشویی، روابط شغلی و ... را تحت تأثیر قرار دهد که در نهایت این مسئله می‌تواند منجر به انزوای اجتماعی فرد خودمحور شود و به دنبال این انزوا نیز سلامت روان وی تهدید شود (Chandler, 1978؛ Brewer & Kerslake, 2015).

1. egocentrism

از طرف دیگر خودمحموری در بسیاری از موقعیت‌های بالینی به‌وضوح دیده می‌شود. برای مثال به گفته Conrad (1958) خودمحموری اضطراب در فرایند اضطراب مشاهده می‌شود که در اثر آن فرد مضطرب در اسارت «من» فرد است و تصور می‌کند هر چیزی که اطرافش اتفاق می‌افتد مستقیماً بر او اثر می‌گذارد (Tursunova, 2023). به عقیده Erle و همکاران (2019) افسردگی که با تفکر انعطاف‌ناپذیر و ناتوانی در ایجاد دیدگاه‌های متفاوت و مثبت‌تر در مورد خود مشخص می‌شود، می‌تواند ناشی از ناتوانی در غلبه بر خودمحموری باشد. همچنین خودمحموری در اختلالاتی نظیر اختلال شخصیت خودشیفته (Westen, 1990)، اختلال شخصیت ضداجتماعی (Salekin et al., 2003؛ Bresin et al., 2013)، اختلالات طیف اوتیسم (Begeer et al., 2016؛ Tei et al., 2019) و بسیاری از اختلالات دیگر دیده می‌شود.

با توجه به اهمیت خودمحموری به‌عنوان یک سازه روان‌شناختی در جنبه‌های مختلف زندگی و ارتباط آن با سازه‌های دیگر روان‌شناختی، سنجش و ارزیابی آن هم در مسئله تشخیص و هم درمان، در تمامی دوره‌های سنی اهمیت زیادی دارد. جمع‌آوری اطلاعات به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مراحل مهم پژوهش و همچنین تشخیص و درمان است که نیازمند استفاده از ابزارهای مناسب است؛ برای این منظور یا باید پرسشنامه جدیدی طراحی شود و یا اینکه از پرسشنامه‌های خارجی که ویژگی‌های روان‌سنجی آن مورد تأیید قرار گرفته شده است، استفاده کرد که برای این منظور ابتدا باید ابزار به زبان جامعه موردنظر ترجمه و سپس ویژگی‌های روان‌سنجی آن در آن جامعه نیز موردبررسی و تأیید قرار بگیرند. اندازه‌گیری خودمحموری با چالش‌هایی روبرو است. یکی از این چالش‌ها نبود ابزار مناسب سنجش خودمحموری است. از طرف دیگر بسیاری از پژوهشگران از ابزار مرتبط با خودشیفتگی جهت سنجش خودمحموری استفاده می‌کنند. اگرچه رابطه بین خودمحموری و خودشیفتگی غیرقابل‌انکار است (Westen, 1990) اما خودمحموری یکی از تحریفات خودشیفتگی است یعنی تحریفی که با نادیده گرفتن دیدگاه دیگران مشخص می‌شود؛ بنابراین استفاده از ابزارهای مرتبط با خودشیفتگی برای سنجش خودمحموری چندان قابل‌اتکا نیست.

ازاین‌رو، با توجه اهمیت نقش خودمحموری در جنبه‌های مختلف فردی و اجتماعی و همچنین ضرورت وجود ابزاری مشخص و معتبر جهت سنجش میزان آن در افراد و با توجه به نبود ابزار هنجاریابی شده مجزا در ایران جهت سنجش این سازه روان‌شناختی، هدف اصلی

این تحقیق هنجاریابی و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس خودمحموری در دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز بود.

روش

مطالعه حاضر یک مطالعه مقطعی تحلیلی از نوع روان‌سنجی و اعتبار یابی آزمون است که باهدف هنجاریابی و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس خودمحموری در دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز انجام شد.

جامعه آماری پژوهش حاضر را دانشجویان مشغول به تحصیل مقطع کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ تشکیل دادند که از میان آن‌ها ۳۰۰ دانشجوی (۱۸۰ دانشجوی دختر و ۱۲۰ دانشجوی پسر) به روش تصادفی انتخاب شدند. بدین صورت که از میان دانشکده‌های مختلف، تعداد ۵ دانشکده شامل دانشکده مهندسی، کشاورزی، علوم تربیتی و روان‌شناسی، دامپزشکی و علوم آب انتخاب شدند. در مرحله بعدی به صورت تصادفی از هر دانشکده ۵ کلاس و از هر کلاس نیز ۱۲ نفر به صورت تصادفی انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از: دانشجوی مقطع کارشناسی بودن، تمایل به شرکت در پژوهش و تسلط کامل بر زبان فارسی. پژوهشگران با حضور در کلاس‌های مذکور و توضیح در مورد اهداف پژوهش، پرسشنامه‌ها را در اختیار دانشجویان قرار دادند و در مورد محرمانه ماندن اطلاعات شرکت‌کنندگان به آن‌ها اطمینان خاطر داده شد. از بین ۳۰۰ شرکت‌کننده ۲۲ نفر به سؤالات به‌طور کامل پاسخ نداده و از پژوهش کنار گذاشته شدند و حجم نمونه نهایی به ۲۷۸ نفر رسید. جهت جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش از ابزارهای زیر استفاده شد:

مقیاس خودمحموری: این مقیاس توسط Tajmiriyahi و همکاران (۲۰۲۰) جهت سنجش خودمحموری طراحی گردید که در قسمت مقدمه مفصلاً در مورد آن صحبت شد. یکی از ابزارهایی که به‌تازگی برای سنجش خودمحموری در دوران بزرگ‌سالی طراحی و ویژگی‌های روان‌سنجی آن مورد بررسی قرار گرفته مقیاس خودمحموری Tajmiriyahi و همکاران (۲۰۲۰) است. این مقیاس که برای نخستین بار جهت سنجش خودمحموری بزرگ‌سالان طراحی شد و مورد استفاده قرار گرفت از ۸ گویه تشکیل شده است و نمره‌گذاری آن‌ها در یک طیف ۷ درجه‌ای لیکرتی (کاملاً مخالفم=۱، مخالفم=۲، تا حدودی مخالفم=۳، نظری ندارم=۴، تا حدودی موافقم=۵، موافقم=۶ و کاملاً موافقم=۷)

صورت می‌گیرد. نمره خودمحموری افراد از جمع نمره‌های گویه‌های این مقیاس به دست می‌آید. بدین ترتیب نمره هر فرد از ۸ (کمترین) تا ۵۶ (بیشترین) است که هر چه نمره فرد بیشتر باشد خودمحموری وی نیز بیشتر است (Tajmirriyahi et al., 2020). در مطالعه اصلی با مشارکت ۴۲۵ نفر ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس مورد ارزیابی و بررسی قرار گرفت. طراحان مقیاس خودمحموری در ابتدا ۱۴ سؤال را طراحی کردند که با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و با روش محور یابی عامل اصلی، یک عامل استخراج شد که مجموعاً ۴۳/۳۲ درصد از واریانس مشترک بین گویه‌ها را تبیین می‌کرد. پس از انجام تحلیل عاملی اکتشافی ۶ گویه کنار گذاشته شدند و در آخر نسخه اصلی مقیاس خودمحموری شامل ۸ گویه شد. نتایج مطالعه اولیه نشان داد که این مقیاس از روایی همگرایی بالا و قابل قبولی برخوردار است. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نیز نشان داد که مدل مفروض که در یک متغیر پنهان تنظیم شده است برازش خوبی با داده‌ها دارد (Tajmirriyahi et al., 2020). ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس بعد از طراحی توسط نویسندگان اصلی در پژوهش‌های دیگری چه در خارج و چه در ایران مورد پژوهش دوباره قرار نگرفته‌اند و بنابراین به‌جز پژوهش Tajmirriyahi و همکاران (2020) که در بالا به آن اشاره شد پژوهش دیگری در این زمینه وجود ندارد.

پرسشنامه شخصیت خودشیفته ۱۶ سؤالی^۱ (NPI-16): این پرسشنامه فرم کوتاه شده پرسشنامه ۴۰ سؤالی شخصیت خودشیفته است که توسط Ames و همکاران (2006) به‌منظور سنجش و ارزیابی ویژگی‌های مرتبط با شخصیت خودشیفته ساخته شد. پرسشنامه مذکور فاقد زیر مقیاس بوده و به‌صورت تک‌بعدی خودشیفتگی را مورد سنجش قرار می‌دهد. پرسشنامه شخصیت خودشیفته شامل ۱۶ جفت گویه است که آزمودنی باید از بین هر جفت یک گویه را که متناسب با وی است را انتخاب کند. انتخاب گویه از ردیف الف نمره یک می‌گیرد و انتخاب گویه از ردیف ب نمره صفر و بدین ترتیب کمترین و بیشترین نمره فرد در این پرسشنامه ۰ و ۱۶ خواهد بود که هر چه فرد نمره بالاتری را بگیرد ویژگی‌های مرتبط با خودشیفتگی‌اش نیز بیشتر است. ضریب پایایی باز آزمایی توسط Ames و همکاران (2006) ۰/۸۵ گزارش شده است. همچنین روایی این آزمون نیز در حد مناسب و مطلوبی گزارش شده است (Ames et al., 2006). در ایران در پژوهش محمدزاده (۱۳۸۸) ضریب آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۷۹ به دست آمد.

1. Narcissistic Personality Inventory (NPI)

پرسشنامه تجدیدنظر شده اختلالات شخصیت ضداجتماعی^۱: این پرسشنامه که توسط Sorman (2016) طراحی شد، از ۱۵۴ سؤال تشکیل شده که ۸ خرده‌مقیاس را در یک طیف ۴ درجه‌ای (۱ تا ۴) لیکرتی مورد ارزیابی قرار می‌دهد. در پژوهش حاضر از سؤالات خرده‌مقیاس خودمحوری ماکیاولی استفاده شد. خرده‌مقیاس خودمحوری شامل ۱۰ سؤال است. کمترین و بیشترین نمره‌ای که فرد در این خرده‌مقیاس می‌تواند بگیرد به ترتیب ۱۰ و ۴۰ است که هرچه نمره فرد بیشتر باشد خودمحوری بالاتری نیز دارد. پایایی این خرده‌مقیاس در مطالعه Sorman (2016) به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ به دست آمد. در پژوهش ملت و همکاران (۱۴۰۱) نیز ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمد.

پرسشنامه همدلی^۲: این پرسشنامه که توسط Davis (1983) جهت ارزیابی میزان همدلی افراد در ۴ بعد توجه همدلانه، دیدگاه‌گرایی، خیال و پریشانی شخصی طراحی شد از ۲۱ گویه تشکیل شده است. نمره‌گذاری پرسشنامه در یک طیف ۵ درجه‌ای لیکرتی از کاملاً موافق (۰) تا کاملاً مخالف (۴) صورت می‌گیرد. بدین ترتیب حداقل و حداکثر نمره فرد به ترتیب ۰ و ۸۴ خواهد بود که هرچه نمره فرد بیشتر باشد همدلی وی بیشتر خواهد بود. ضریب آلفای کرونباخ گزارش شده توسط Davis (1983) برای هر ۴ خرده‌مقیاس بین ۰/۷۱ تا ۰/۷۷ گزارش شده است. پایایی آزمون- باز آزمون این پرسشنامه نیز توسط Davis (1983) بین ۰/۶۲ تا ۰/۸۴ گزارش شده است. در ایران نیز فیض‌آبادی و همکاران (۱۳۸۶) ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های این پرسشنامه را بین ۰/۶۸ تا ۰/۷۱ گزارش کردند.

در گام اول این مطالعه پس از اخذ مکاتبه با طراح و اخذ مجوز از وی نسخه انگلیسی مقیاس خودمحوری Tajmiriyahi و همکاران (2020) به فارسی ترجمه شد. برای این منظور نسخه انگلیسی این مقیاس در اختیار دو تن از افراد مسلط به دو زبان انگلیسی و فارسی و همچنین آشنا به پژوهش قرار گرفت و هر کدام به صورت جداگانه و مستقل نسخه انگلیسی را به فارسی ترجمه کردند. مترجمین به گونه‌ای انتخاب شدند که یکی از آن‌ها با علم روان‌شناسی آشنایی داشت و دیگری از این علم و اصطلاحات مرتبط با آن اطلاعات چندانی نداشت. از مترجمین خواسته شد که در عین وفادار بودن به متن انگلیسی در زمان ترجمه، از ترجمه تحت‌اللفظی خودداری کنند. در نهایت دو ترجمه فارسی از نسخه انگلیسی مقیاس خودمحوری Tajmiriyahi و همکاران (2020) به دست آمد. در گام بعدی هر دو ترجمه

1. Psychopathic Personality Inventory revised

2. Empathy Questionnaire

فارسی توسط نویسندگان مقاله و همچنین مترجمین مورد بررسی و بازبینی قرار گرفتند. در نهایت پس از تبادل نظر فراوان بین افراد مذکور یک نسخه از مقیاس خودمحموری که مورد تأیید همه آن‌ها بود تهیه گردید. در گام بعدی از دو نفر از افراد مسلط به زبان انگلیسی و فارسی (افرادی غیر از مترجمین اولیه) که هیچ اطلاعی از نسخه انگلیسی این مقیاس نداشتند خواسته شد که نسخه فارسی واحد تهیه شده را به انگلیسی ترجمه کنند. سپس دو ترجمه انگلیسی به دست آمده توسط نویسندگان مقاله بررسی و با نسخه اصلی انگلیسی مقایسه شد. در نهایت اصلاحات لازم بر روی نسخه نهایی اعمال و نسخه نهایی که توسط کارشناس زبان و ادبیات فارسی بررسی شد مورد تأیید قرار گرفت.

جهت بررسی روایی صوری به صورت کیفی، نسخه نهایی فارسی تهیه شده در اختیار ۱۰ دانشجو که شرایط ورود به مطالعه را داشتند قرار داده شد و از آن‌ها خواسته شد که در مورد واضح و شفاف بودن گویه‌ها، سبک نگارش گویه‌ها، خوانا بودن گویه‌ها، کلمات گیج کننده، سهولت تکمیل مقیاس و... اظهار نظر کنند. همچنین برای بررسی روایی محتوا از روش کیفی استفاده شد. برای این منظور گروهی از صاحب نظران متشکل از ۵ فرد در زمینه موضوع پژوهش پیشنهادهای خود را برای تطابق بیشتر نسخه فارسی مقیاس خودمحموری با جامعه هدف ایرانی ارائه نمودند.

به منظور سنجش پایایی از روش پایایی همسانی درونی و ضریب آلفای کرونباخ و به منظور تعیین روایی همگرا/ واگرا از پرسشنامه‌های شخصیت خودشیفته، خرده مقیاس خودمحموری پرسشنامه تجدیدنظر شده اختلالات شخصیت ضداجتماعی و پرسشنامه همدلی استفاده شد. با توجه به اینکه این مقیاس تاکنون در نمونه ایرانی مورد اعتبار سنجی قرار نگرفته است لازم بود که با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی عوامل مکنون مقیاس جهت مقایسه با نسخه اصلی استخراج شوند. داده‌های جمع آوری شده با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و همچنین آمار استنباطی شامل تی مستقل، ضریب همبستگی پیرسون، آلفای کرونباخ و تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از نسخه ۲۶ نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

میانگین و انحراف معیار سنی شرکت کنندگان برابر $1/89 \pm 20/93$ (دامنه سنی ۱۸ تا ۲۶) سال بود. از بین ۲۷۸ شرکت کننده در پژوهش ۱۵۸ نفر معادل ۵۴ درصد دانشجوی دختر و

۱۲۰ نفر معادل ۴۳ درصد دانشجوی پسر بودند. میانگین و انحراف معیار نمرات شرکت‌کنندگان در مقیاس خودمحموری در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار نمره‌های مقیاس خودمحموری در دو گروه دانشجویان دختر و پسر

متغیر	گروه	میانگین	انحراف معیار
خودمحموری	دانشجوی دختر	۲۵/۹۴	۹/۹۷
	دانشجوی پسر	۲۴/۸۶	۹/۱۷
	کل	۲۵/۴۸	۹/۶۳

همان‌گونه که در جدول ۱. مشاهده می‌شود میانگین دانشجویان دختر کمی بالاتر از دانشجویان پسر است. جهت بررسی معنی‌داری یا عدم معنی‌داری این تفاوت از آزمون تی مستقل استفاده شد. نتایج این آزمون را در جدول ۲ مشاهده می‌کنید.

جدول ۲. آزمون تی گروه‌های مستقل جهت بررسی تفاوت مقیاس خودمحموری در دانشجویان دختر و پسر

متغیر	شاخص آماری	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
مقیاس خودمحموری	۰/۹۲۸	۲۷۶	۰/۳۵۴

نتایج جدول ۲. نشان می‌دهد که بین دانشجویان دختر و پسر از نظر نمرات مقیاس خودمحموری تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ($t=0/928$ و $p=0/354$).

همسانی درونی مقیاس خودمحموری با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ سنجیده شد. آلفای کرونباخ برای مقیاس خودمحموری ۰/۸۸۴ به دست آمد که نشان‌دهنده همسانی قابل قبول این ابزار است. نتایج در جدول ۳ آورده شده‌اند. با توجه به تعداد کم گویه‌ها از روش دونیمه کردن استفاده نشد.

در این پژوهش پرسشنامه شخصیت خودشیفته و خرده مقیاس خودمحموری ماکیاولی پرسشنامه تجدیدنظر شده اختلال شخصیت ضداجتماعی به عنوان ملاکی برای سنجش روایی همگرا و پرسشنامه همدلی به عنوان ملاکی برای سنجش روایی واگرا در نظر گرفته شدند. نتایج همبستگی بین این پرسشنامه‌ها و مقیاس خودمحموری در جدول ۴ آورده شده است.

جدول ۴. ضرایب روایی هم‌گرا و واگرایی مقیاس خودمحموری

متغیر	پرسشنامه شخصیت خودشیفته	خرده مقیاس خودمحموری ماکیاوولی	پرسشنامه همدملی
مقیاس خودمحموری	۰/۴۹**	۰/۶۷**	-۰/۶۴**

*p < ۰/۰۵, **p < ۰/۰۱

همان‌گونه که در جدول ۴. مشاهده می‌شود بین خودمحموری با شخصیت خودشیفته ($r = ۰/۴۹$ و $p = ۰/۰۰۰۱$) و همچنین خودمحموری ماکیاوولی ($r = ۰/۶۷$ و $p = ۰/۰۰۰۱$) رابطه مثبت و معنی‌داری و بین خودمحموری و همدملی ($r = -۰/۶۴$ و $p = ۰/۰۰۰۱$) رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد؛ بنابراین می‌توان گفت که مقیاس خودمحموری از روایی همگرا و واگرایی مناسب و قابل قبولی برخوردار است.

در این پژوهش برای مشخص کردن اینکه آیا همان ساختار تک عاملی نسخه انگلیسی در نمونه ایرانی نیز به دست می‌آید یا خیر از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. قبل از اجرای تحلیل عاملی اکتشافی شاخص کفایت نمونه‌برداری (KMO) و آزمون کرویت بارتلت محاسبه شد. مقدار KMO ۰/۸۵۰ به دست آمد که نشان‌دهنده کفایت نمونه‌گیری است. همچنین آزمون کرویت بارتلت نیز به لحاظ آماری در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار بود. نتایج کفایت نمونه‌گیری (KMO) و آزمون کرویت بارتلت در جدول ۵ آورده شده‌اند.

جدول ۵. کفایت نمونه‌گیری (KMO) و آزمون کرویت بارتلت

شاخص آماری	اندازه
آماره کفایت نمونه‌گیری (KMO)	۰/۸۵۰
آماره کای دو	۱۰۷۸/۰۳۰
درجه آزادی	۲۸
سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰۱

با توجه به نتایج همین جدول از تحلیل عاملی اکتشافی به روش مؤلفه‌های اصلی برای بررسی روایی سازه مقیاس خودمحموری استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی در جدول ۶. آورده شده‌اند.

جدول ۶. بارهای عاملی اکتشافی مقیاس خودمحموری با تحلیل مؤلفه‌های اصلی

بار عاملی عامل اول	گویه‌ها
۰/۶۲۷	به سرعت متوجه می‌شوم که رویدادهای بیرونی چگونه بر من و آسایشم تأثیر می‌گذارند، اما دیر متوجه می‌شوم که چگونه این رویدادها بر دیگران تأثیر می‌گذارند (گویه ۷).
۰/۶۰۹	در دنیای کوچکی زندگی می‌کنم که با افکار، احساسات، خواسته‌ها و نگرانی‌های خودم (و نه دیگران) تعریف می‌شود (گویه ۲).
۰/۵۷۱	اکثر افرادی که من را به خوبی می‌شناسند، به من می‌گویند که من تصور می‌کنم که تمام دنیا پیرامون من می‌چرخد (گویه ۳).
۰/۵۵۷	فقط نگران خودم، مشکلاتم و نیازهایم هستم و مراقبت از دیگران به من ارتباطی ندارد (گویه ۸).
۰/۵۵۵	در گفت‌وگوهای روزمره ترجیح می‌دهم در مورد خودم صحبت کنم تا دیگران (گویه ۵).
۰/۵۲۸	به ندرت تمایل دارم که صحت و درستی برداشت‌ها یا قضاوت‌هایم را زیر سؤال ببرم (گویه ۴).
۰/۵۱۴	به ندرت فرصتی برای کاوش (یا بررسی) و در نظر گرفتن توصیه‌های دیگران دارم (گویه ۶).
۰/۴۹۵	معتقدم که همه افراد نظرشان با من یکی است و اگر این‌طور نباشد تعجب می‌کنم (گویه ۱).

با توجه به نتایج تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش واریماکس همانند نسخه اصلی و انگلیسی در اینجا نیز تنها یک عامل استخراج شد که بار عاملی گویه‌های آن بین ۰/۴۹۵ تا ۰/۶۰۹ بود. این عامل در مجموع ۵۵/۷۰ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. مقدار ارزش ویژه عامل استخراج‌شده نیز برابر با ۴/۴۵۶ به دست آمد. در نهایت نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر نشان دادند که نسخه فارسی مقیاس خودمحموری از روایی و پایایی قابل قبولی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه خودمحموری یکی از متغیرهای مهم روان‌شناختی است بنابراین از متخصصین سلامت روان انتظار می‌رود که در این مورد که آیا فرد خودمحمور است یا نه قضاوت کنند؛ بنابراین، متخصصین سلامت روان به طراحی و هنجاریابی ابزارهای عینی برای سنجش این سازه نیازمندند. پژوهش حاضر به منظور هنجاریابی و تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس خودمحموری در دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز انجام شد. به طور کلی یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که نسخه فارسی مقیاس خودمحموری ابزاری مناسب برای

ارزیابی خودمحموری دانشجویان است. به‌منظور بررسی همبستگی درونی سؤالات مقیاس خودمحموری از آلفای کرونباخ استفاده شد که برای مقیاس مذکور ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸۴ به دست آمد که نشان‌دهنده همسانی درونی قابل قبول این ابزار است. این یافته‌ها همسو با تنها پژوهش صورت گرفته در این زمینه است که پایایی این ابزار را مناسب و قابل قبول گزارش کرده است (Tajmirriyahi et al., 2020). همان‌گونه که گفته شد با توجه به اینکه مقیاس خودمحموری تنها ۸ شامل ۸ گویه می‌شود از روش دونیمه کردن برای سنجش پایایی استفاده نشد.

به‌منظور بررسی روایی هم‌گرا از پرسشنامه شخصیت خودشیفته Ames و همکاران (2006) و خرده مقیاس خودمحموری ماکیاولی پرسشنامه تجدیدنظر شده اختلالات شخصیت ضداجتماعی Sorman (2016) استفاده شد. نتایج نشان داد که بین نمره‌های مقیاس خودمحموری و نمره‌های این دو پرسشنامه همبستگی مثبت و معنی‌داری ($r=0/49$ و $p=0/0001$) وجود دارد که نشان‌دهنده روایی همگرایی مقیاس خودمحموری است؛ این نتایج با پژوهش‌های Westen (1990) و Tajmirriyahi و همکاران (2020) همسو است. همچنین برای بررسی روایی واگرا از پرسشنامه همدلی Davis (1983) استفاده شد. نتایج نشان داد که بین نمره‌های مقیاس خودمحموری و پرسشنامه همدلی همبستگی منفی و معنی‌داری ($r=-0/64$ و $p=0/0001$) وجود دارد که این موضوع نشان‌دهنده روایی واگرا مناسب و قابل قبول مقیاس خودمحموری است. این یافته با پژوهش‌های Shek و همکاران (2014)، Hoffmann (2016) و Tajmirriyahi و همکاران (2020) همسو است. از طرف دیگر نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که این ابزار تنها شامل ۱ عامل می‌شود که از این نظر با نسخه انگلیسی و اصلی کاملاً مطابقت دارد. این عامل توانست ۵۵/۷۰ درصد از واریانس را تبیین کند.

همچنین نتیجه دیگری که از بررسی داده‌های پژوهش حاصل شد این بود که میانگین خودمحموری در نمونه پژوهش برابر با ۲۵/۴۸ بود که با توجه به دامنه ۸ تا ۵۶ نمره‌های مقیاس خودمحموری در حد پایین‌تر از متوسط است و به عبارت دیگر خودمحموری شرکت‌کنندگان در سطح بهنجاری است؛ که با توجه به اینکه نمونه مورد پژوهش یک نمونه غیر بالینی است این نتیجه قابل پیش‌بینی بود. از طرف دیگر نتایج پژوهش نشان داد که بین دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان خودمحموری تفاوت معنی‌داری ($t=0/928$ و $p=0/354$) وجود ندارد.

درمجموع، مطالعه حاضر نشان داد که نسخه فارسی مقیاس خودمحموری برای سنجش این سازه از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است؛ بنابراین، می‌تواند در مطالعات پژوهشی در زمینه خودمحموری در جمعیت دانشجویان ایرانی مورد استفاده قرار گیرد. از محدودیت‌های مطالعه حاضر می‌توان به محدود بودن گروه نمونه فقط به دانشجویان اشاره داشت. با توجه به اینکه دانشجویان افرادی با تحصیلات نسبتاً بالا و در دامنه سنی خاصی هستند بنابراین باید در تعمیم نتایج به سایر گروه‌ها احتیاط کرد. در آخر پیشنهاد می‌شود که این مقیاس در سایر جمعیت‌ها و گروه‌های سنی مختلف نیز اعتباریابی و روان‌سنجی شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که این پژوهش در نمونه‌های بالینی نیز اجرا گردد.

مشارکت نویسندگان

هر سه نویسنده در کلیه مراحل انجام این پژوهش مشارکت مؤثر داشته‌اند.

تعارض منافع

در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافع وجود ندارد.

سپاسگزاری

از همه کسانی که ما را در اجرای این پژوهش یاری نمودند صمیمانه کمال تشکر و قدردانی را داریم.

منابع

- فیض‌آبادی، زهرا، فرزاد، ولی‌اله، و شهرآرای، مهرناز. (۱۳۸۶). بررسی رابطه همدلی با سبک‌های هویت و تعهد در دانشجویان رشته‌های فنی و علوم انسانی. *مطالعات روان‌شناختی*، ۳(۲)، ۶۵-۹۰. <https://sid.ir/paper/67709/fa>
- محمدزاده، علی. (۱۳۸۸). اعتبارسنجی پرسشنامه شخصیت خودشیفته (NPI-16) در جامعه ایرانی. *اصول بهداشت روانی*، ۱۱(۴) (پیاپی ۴۴)، ۲۷۴-۲۸۱. <https://doi.org/10.22038/jfmh.2009.1131>
- ملت، ندا، ابراهیمی قوام، صغری، غلامعلی لواسانی، مسعود، سعدی پور، و اسماعیل. (۱۴۰۱). تأثیر استرس و خودمحموری بر افسردگی و پرخاشگری بزرگسالان: با میانجیگری دشواری تنظیم هیجانی، فصلنامه دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، ۲۳(۸۹)، ۶۴-۷۷. <https://doi.org/10.30486/jsrp.2021.1920278.2802>

References

- Ames, D. R., Rose, P., & Anderson, C. P. (2006). The NPI-16 as a short measure of narcissism. *Journal of research in personality*, 40(4), 440-450. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2005.03.002>
- Begeer, S., Bernstein, D. M., Aßfalg, A., Azdad, H., Glasbergen, T., Wierda, M., & Koot, H. M. (2016). Reprint of: Equal egocentric bias in school-aged children with and without autism spectrum disorders. *Journal of Experimental Child Psychology*, 149, 134-145. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2016.05.017>
- Bresin, K., Boyd, R. L., Ode, S., & Robinson, M. D. (2013). Egocentric perceptions of the environment in primary, but not secondary, psychopathy. *Cognitive therapy and research*, 37, 412-418. <https://doi.org/10.1007/s10608-012-9459-2>
- Brewer, G., & Kerslake, J. (2015). Cyberbullying, self-esteem, empathy and loneliness. *Computers in human behavior*, 48, 255-260. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.01.073>
- Chambers, J. R., & De Dreu, C. K. (2014). Egocentrism drives misunderstanding in conflict and negotiation. *Journal of Experimental Social Psychology*, 51, 15-26. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2013.11.001>
- Chandler, M. J. (1978). Adolescence, egocentrism, and epistemological loneliness. In *Language and Operational Thought* (pp. 137-145). Boston, MA: Springer US. https://doi.org/10.1007/978-1-4684-2538-3_10
- Davis, M. H. (1983). Measuring individual differences in empathy: Evidence for a multidimensional approach. *Journal of personality and social psychology*, 44(1), 113. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1983.tb00860.x>
- Erle, T. M., Barth, N., & Topolinski, S. (2019). Egocentrism in sub-clinical depression. *Cognition and Emotion*, 33(6), 1239-1248. <https://doi.org/10.1080/02699931.2018.1552120>
- Feizabadi, Z., Farzad, V., & Shahraray, M. (2007). Investigating the relationships between empathy, identity styles and commitment in humanities and technical-engineering students. *Journal of psychological studies*, 3(2), 65-90. <https://sid.ir/paper/67709/fa> [In Persian]

- Hoffmann, F., Banzhaf, C., Kanske, P., Gärtner, M., Bermpohl, F., & Singer, T. (2016). Empathy in depression: Egocentric and altercentric biases and the role of alexithymia. *Journal of Affective Disorders*, 199, 23-29. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2016.03.007>
- Kesselring, T., & Müller, U. (2011). The concept of egocentrism in the context of Piaget's theory. *New ideas in psychology*, 29(3), 327-345. <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2010.03.008>
- Mellat, N., Ebrahimi Ghavam, S., Gholamali Lavasani, M., & Sadipour, E. (2022). The effect of stress and egocentricity on depression and aggression of adults: mediated by the emotion regulation difficulties. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 23(89), 64-77. <https://doi.org/10.30486/jsrp.2021.1920278.2802> [In Persian]
- Mohammadzadeh, A. (2009). Iranian validation of the narcissistic personality inventory-16. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 11(44), 81-274. <https://doi.org/10.22038/jfmh.2009.1131> [In Persian]
- Piquero, A. R., & Rosay, A. B. (1998). The reliability and validity of Grasmick et al.'s self-control scale: A comment on Longshore et al. *Criminology*, 36, 157. <https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.1998.tb01244.x>
- Salekin, R. T., Ziegler, T. A., Larrea, M. A., Anthony, V. L., & Bennett, A. D. (2003). Predicting dangerousness with two Millon Adolescent Clinical Inventory psychopathy scales: The importance of egocentric and callous traits. *Journal of Personality Assessment*, 80(2), 154-163. https://doi.org/10.1207/S15327752JPA8002_04
- Schwartz, P. D., Maynard, A. M., & Uzelac, S. M. (2008). Adolescent egocentrism: a contemporary view. *Adolescence*, 43(171). <https://www.proquest.com/scholarly-journals/adolescent-egocentrism-contemporary-view/docview/195945414/se-2>
- Scott, S. K., & Saginak, K. A. (2016). Adolescence: Physical and cognitive development. *Human growth and development across the lifespan: Applications for counselors*, 309-346. <https://doi.org/10.1002/9781394258925.ch11>
- Shek, D. T., Yu, L., & Siu, A. M. (2014). The Chinese adolescent egocentrism scale: Psychometric properties and normative profiles. *International Journal on Disability and Human Development*, 13(2), 297-307. <https://doi.org/10.1515/ijdh-2014-0315>
- Sörman, K., Nilsson, G., Howner, K., Tamm, S., Caman, S., Wang, H. X., ... & Kristiansson, M. (2016). Reliability and construct validity of the Psychopathic Personality Inventory-Revised in a Swedish non-criminal sample—A multimethod approach including psychophysiological correlates of empathy for pain. *PLoS One*, 11(6), e0156570. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0156570>
- Tajmiriyahi, M., Ta, V. P., & Ickes, W. (2020). Measuring Egocentrism as a Trait-Like Personality Attribute: The Development and Validation of the Egocentrism Scale. *Psychological Studies*, 65, 481-488. <https://doi.org/10.1007/s12646-020-00586-4>
- Tardif, E., & Valls, M. (2018). Personal fables and rational thinking in adolescence. *Psychoeducational Assessment, Intervention and Rehabilitation*, 1(1), 25-30. <https://doi.org/10.30436/PAIR18-02>
- Tei, S., Fujino, J., Itahashi, T., Aoki, Y., Ohta, H., Kubota, M., ... & Takahashi, H. (2019). Egocentric biases and atypical generosity in autistic individuals. *Autism Research*, 12(11), 1598-1608. <https://doi.org/10.1002/aur.2130>

- Tursunova, G. S. (2023). Experimental Study of Egocentrism Phenomenon in Adolescent Period. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(03), 50-55. <https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume03Issue03-11>
- Westen, D. (1990). The relations among narcissism, egocentrism, self-concept, and self-esteem: Experimental, clinical, and theoretical considerations. *Psychoanalysis and contemporary thought*, 13, 183-239. <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:148530040>